

прибутку. Інститут неплатоспроможності орієнтований на звільнення ринкової економіки від суб'єктів, які неефективно здійснюють свою підприємницьку діяльність [1, с. 56].

Незалежна Україна прагнула стати активним учасником світового співтовариства, при цьому обов'язковою умовою вступу виступає дотримання певних принципів побудови правової системи, включаючи і законодавство про банкрутство. Серед таких принципів: гласність, публічність, відкритість процедур, підзвітність призначених професійних осіб тощо.

Враховуючи стан платоспроможності на державних підприємствах, можна зробити висновок про те, що держава як власник майна для поліпшення фінансово-господарського стану застосовує різноманітні заходи щодо відновлення їх платоспроможності цих підприємств, основними з яких є процедура списання податкової заборгованості. [1, с.112].

Проаналізувавши розвиток інституту неплатоспроможності (банкрутства) [2; 3], ми зробили наступні висновки:

необхідно розрізнати поняття «банкрутство» та «неплатоспроможність», оскільки банкрутством слід визнавати лише окремий, найбільш серйозний випадок неплатоспроможності, коли неспроможний боржник здійснює каранне діяння, яке завдає шкоду кредиторам, що для підприємства є фінансовою кризою;

основоположними причинами виникнення кризи на українських підприємствах, в перший період стали перехід від адміністративно-командної системи господарювання до ринкової, а також процеси приватизації та адаптації підприємств до ринкових умов господарювання;

збереження стратегічно важливих та підприємств - монополістів, що діють на загальнодержавних ринках, котрі опинилися у фінансовій кризі, доцільно забезпечувати за допомогою санаційних процедур, що повинні фінансуватися за рахунок стратегічного інвестора (власника); участь держави у цьому процесі можлива у вигляді надання безвідсоткових кредитів, списання або розстрочення податкових боргів, надання державного замовлення або звільнення на деякий час від сплати податків; вдосконаленню механізму державного регулювання в сфері, що розглядається, повинно сприяти упорядкування статистичного (інформаційного) забезпечення;

Список використаних джерел:

1. Щербина В.С. Господарське право: підручник / В.С. Щербина. – 6-те вид. перероб. і допов. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 640 с.
2. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 року // Відомості Верховної Ради України. - 2003.- №18. – Ст.144.
3. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом : Закон України від 14 травня 1992 року // Відомості Верховної Ради України. - 1992.- №31. – Ст. 440.

Щодо питання про господарський договір

Паламарчук В.В., студент ННІПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Геліч Ю.О.*

Договір – основне джерело зобов'язань. Однією із основних підстав виникнення господарських зобов'язань є господарські договори, за допомогою яких опосередковуються зв'язки між суб'єктами господарювання, а також між ними та іншими учасниками господарських відносин.

Термін «господарський договір» широко використовується в законодавстві, юридичній літературі та в господарській практиці. Однак чинне законодавство не містить визначення господарського договору, хоча в Господарському кодексі України йому присвячена ціла глава - 20 «Господарські договори» (статті 179-188).

У правознавстві категорія господарського договору є спірною. В радянській юридичній (як правило, цивілістичній) літературі поширеною була точка зору про господарський договір як організаційно-економічне явище, що відображає лише окремі засади та умови укладення та виконання відмінних за своєю правовою природою договорів у сфері економіки, що іменувалися господарськими. Проте прибічники такої точки зору відзначали й інші особливості цієї категорії договорів щодо - порядку укладення, зміни та розірвання договорів; - вимог до форми і змісту таких договорів; - способів забезпечення виконання договірних зобов'язань; - порядку захисту прав та законних інтересів сторін у разі порушення договірних зобов'язань.

На сьогоднішній день термін «господарський договір» використовується в таких значеннях а) як угода (правочин), що породжує права та обов'язки учасників господарських відносин; б) як зобов'язання сторін (учасників господарських відносин), що ґрунтуються на укладеній ними угоді; в) як правовий документ, в якому фіксується факт угоди та зміст зобов'язання сторін. Основним є друге значення господарського договору, а перше і третє – відіграють допоміжну (обслуговуючу) роль.

Отже, господарський договір – це зафіксовані в спеціальному правовому документі на підставі угоди майново-організаційні зобов'язання учасників господарських відносин (сторін), спрямовані на обслуговування (забезпечення) їх господарської діяльності (господарських потреб) з врахуванням загальногосподарських (публічних) інтересів. Господарський договір являє собою господарське правовідношення між двома або більше суб'єктами, змістом якого є їх договірні майнові зобов'язання діяти певним чином, як-от: передати і прийняти майно, виконати роботу, надати послуги і т.ін.

Відповідно до юридичної підстави господарські договори поділяються на три види:

1) які визначені і регулюються як державні контракти. Це договори поставки продукції, виконання робіт, надання послуг. Особливою ознакою даних договорів є те, що держава гарантує оплату продукції, робіт, послуг за державними контрактами; 2) які укладаються на підставі державних замовлень і зміст яких повинен відповідати даним замовленням, їх особливістю є те, що держава може надавати економічні пільги виконавцям цих договорів; 3) які укладаються на поставку продукції, виконання робіт, надання послуг на підставі господарських намірів сторін, юридичне виражених істотними умовами договорів.

За допомогою договору у сфері господарювання здійснюється опосередкування відносин між суб'єктами господарювання, а також цих суб'єктів з іншими організаціями та громадянами. Про наявність у господарського договору такої функції, як узгодження економічних інтересів сторін договірною зв'язку з загальногосподарськими інтересами свідчать положення щодо обов'язку сторін договору вжити всіх заходів, необхідних для виконання договірних зобов'язань, з урахуванням інтересів

іншої сторони та загальногосподарського інтересу.

Дуже важливим є те, що будь-який договірно-господарський зв'язок повинен бути раціональним, надійно функціонуючим – незалежно від терміну, на який укладається господарський договір. Тому одне з головних завдань законодавчого регулювання порядку укладання господарських договорів повинно полягати в тому, щоб за допомогою правових засобів забезпечувати їх стійкість та здійснимість.

Порядок укладання договору – це нормативно закріплені взаємні дії сторін, спрямовані на встановлення господарсько-договірних відносин та визначення змісту договірного зобов'язання. При цьому законодавець визнає діями щодо укладання договору тільки ті, які здійснюються зовні та звернені до іншої сторони.

Спосіб укладання договору – це нормативно врегульована організація здійснення суб'єктами господарювання таких дій.

Відповідно до ст. 181 ГК України загальний порядок укладання господарського договору складався зі стадій: проекту договору; протоколу розбіжностей; безпосереднього врегулювання розбіжностей. На кожній із стадій процес укладання договору міг бути завершений, якщо сторони дійшли згоди з усіх його істотних умов. У випадку недосягнення такої згоди між сторонами, процес укладання договору переходив до наступної стадії. На стадії протоколу розбіжностей фактичний склад (оферта – акцепт), достатній для визнання договору укладеним, доповнювався, оскільки до нього приєднувалося закінчення терміну, встановленого законом для спільного врегулювання виниклих розбіжностей, і в цьому випадку договір вважається укладеним на умовах, запропонованих автором протоколу розбіжностей.

Таким чином, господарський договір має свої характерні ознаки, правове регулювання, функції, систему, класифікацію. Зміст господарського договору становлять умови договору, які визначені угодою сторін, спрямованих на встановлення, зміну або припинення господарських зобов'язань. Форма господарського договору в законодавстві визначається як письмова. Строком дії господарського договору є час, впродовж якого існують господарські зобов'язання. Що стосується порядку укладання господарських договорів, то укладання господарського договору – це зустрічні договірно-процедурні дії двох або більше суб'єктів господарювання із визначенням умов договору, вони викладаються у формі єдиного документа, підписаного сторонами та скріпленого печатками. Тобто, господарський договір є одним з видів договорів, що має свої характерні особливості.

Права акціонерів, шляхи і ступінь їх захисту

Пачевська В.І., студент ННПП НАВС

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент *Геліч Ю.О.*

Захист прав акціонерів є одним з найактуальніших питань в корпоративній сфері. Значна частина норм нового закону «Про акціонерні товариства» направлені саме на захист прав власників акцій. Захист прав акціонерів, особливо дрібних, є одним із найважливіших елементів системи